

9. לא תענה ברעך עד שקר / עד שוא

מקור המצווה: ספר שמות, פרק כ', פסוק י"ב וספר דברים, פרק ה', פסוק י"ז
ציטוט המקורות: "לא תענה ברעך עד שקר" (שמות) ו"לא תענה ברעך עד שוא"
(דברים)

הסבר: דיבר זה אוסר למסור עדות שאינה אמת כנגד אדם אחר, בבית דין או בכל מקום אחר. ההבדל בין "שקר" ל"שווא" עשוי להצביע על סוגים שונים של עדות שקר, או על איסור להעיד שקר אפילו אם אין חיוב ממון כתוצאה מכך. איסור זה חמור מאוד.

ענפים הנובעים מדיבר זה:

- איסור נתינת עדות שקר.
- הבחנה בין "שקר" ל"שווא" והשלכותיה.
- חומרת האיסור.
- עדות שמיעה כעדות ראייה אסורה.
- איסור לשכור עדי שקר או להעיד שקר ברמיזה.
- עדים זוממים - עדים שהוזמו נענשים כאילו הוציאו לפועל את זממם.
- "מדבר שקר תרחק" - ציווי כללי להתרחק מהשקר.

שאלת התבוננות אישית: הדיבר מתייחס לאמת ויציבות בדיבור. כיצד אני יכול/ה להבטיח שדיבוריי ומילותיי יהיו אמיתיים ואמיניים, גם במצבים שאינם פורמליים, ולבנות אמון עם הסובבים אותי?

10. לא תחמד

מקור המצווה: ספר שמות, פרק כ', פסוק י"ד וספר דברים, פרק ה', פסוק י"ח

ציטוט המקורות: "לא תחמד בית רעך לא תחמד אשת רעך ועבדו ואתו וקרמו וכל אשר לרעך" (שמות) ו"ולא תחמד אשת רעך, ולא תתאנה בית רעך שדהו ועבדו ואתו וקרמו וכל אשר לרעך" (דברים)

הסבר: דיבר זה אוסר לחמוד, כלומר לרצות באופן עז ולפעול (לפי דעות מסוימות), את רכושו או אשתו של הזולת. בספר דברים נוסף גם האיסור "לא תתאוה", שיש מפרשים אותו כרצון פנימי בלבד, ללא פעולה. האיסור נועד לרסן את התאוות ולמנוע קנאה ושחיתות מידות.

ענפים הנובעים מדיבר זה:

- לא תתאוה - איסור נפרד (לפי חלק מהדעות) על התאוה הפנימית לרכוש חברך.
- צורת האיסור - מחלוקת האם האיסור הוא על הפצרות ושכנועים למכור, או על קניין בפועל ללא הסכמה מלאה.
- האיסור הוא על חפץ מסוים, לא על רכוש כלשהו.
- שחיתות המידות - טעם האיסור קשור לשחיתות המידות הנובעת מחמידה.
- "לא תחמד" ו"לא תחמד" - איסור על האדם לייפות את עצמו כדי שיחמדוהו אחרים.

שאלת התבוננות אישית: הדיבר "לא תחמד" עוסק בשליטה על התשוקה והרצון במה ששייך לזולת. כיצד אוכל לפתח תחושת סיפוק והכרת תודה על מה שיש לי, במקום להתמקד במה שחסר לי או שיש לאחרים?